

ש"ל לערב שבת לפרנס פניי אותה הפיר ואם נשתתה ו
ייר: לשורא. לחזק החומה: לפרשא. שקונים טוסי
: אנא לאחשובינהו בעינא. שיהי חשובין בכל ה

חֲשֵׁק שְׁלֵמָה עַל רֵבִינוּ גֵרְשׁוֹם (א) נִרְאֶה לִדְלֵק וּפֶסֶק שִׁמְנוּ הַיְּהוּדִים חֶלֶק וְכוּ'. (ב) הֵא לְמִיִּקְרִיִּם מִיִּבְחָא מִמָּא וְכוּ'. (ג) הֵא חֵיב לִינוֹן חֲלָקוֹ בְּכַסּוֹת: לְפָסִי הָעִיר שְׁקוּרִין שְׁפִילָא

נהרג
 דמות
 בשני
 לעני
 הוא
 אחד
 בקצו
 לילכי
 בעלול
 צוק
 בג'
 ממו
 נוטל
 אף
 לא
 שרר
 ודיו
 מכל
 משנ
 בדיו
 מר ל
 שאר
 לפי
 ס ו
 בשו
 תחול
 בקצ
 הועי
 לעני
 עניי
 לקו
 על
 למע
 חשש
 ביוק
 של
 הפו
 פוע
 רשא
 ישוב
 ולה
 לקע
 תנא
 והם
 משנ
 דלא
 כלול
 דשו
 ולא
 עורו
 מזה
 למנ
 א
 בכב
 דרב
 ברר
 מעכ
 ואפי
 אינש
 הוא
 אחו
 לית
 כחו
 שאי
 (לה)
 עליו
 כל
 ד'
 דהו
 גורל
 לדיו
 ומצ
 כלול
 ממש
 עצמ
 לה
 לה
 של
 מר
 חוש

A Mishnah establishes the criteria for determining eligibility for different forms of public assistance:

אין פוחתין לעני [22] – **We learned there in a Mishnah:** – תנן הָתָם מִכְבֵּר בַּפּוּנְדִיּוֹן מֵאֲרַבֵּעַ סְאִין בְּסֵלַע [23] WE DO NOT GIVE A POOR MAN WHO TRAVELS FROM PLACE TO PLACE LESS [24] If he stays overnight, [25] If he stays overnight, [26] WE GIVE HIM PROVISIONS FOR NIGHT-LODGING.

The Gemara asks:

What are provisions for night-lodging?

The Gemara answers:

A bed, and a pillow for his head. – **Rav Pappa said:** – אָמַר רב פָּפָא

The Gemara again quotes the Mishnah:

נוֹתְנִין [27] If the poor person spends THE SABBATH in the city, [28] WE GIVE HIM FOOD FOR THREE MEALS, for on the Sabbath one must eat a third meal.

The Gemara qualifies the above rulings:

– **It was taught in a Baraisa:** **אִם הָיָה מְחִוִּיר עַל הַתְּחִים** – **If [THE POOR PERSON] HAD BEEN COLLECTING DOOR-TO-DOOR,** **אֵין נִזְקָקִין לוֹ** – **WE ARE NOT BOUND TO assist HIM** with a donation of money from the public charity fund. Once he has learned to collect on his own, he will be able to support himself.

The Gemara relates an incident in which this Baraisa is invoked and reinterpreted:

– **There was a certain pauper,** **הָיָה עֲנִיָּה דְהָהּ מְחִוִּיר עַל הַתְּחִים** **דְּאֵתָא לְקִמְיָה דְּרַב פָּפָא** **– who came before Rav Pappa** to request assistance from the public charity fund. **[Rav Pappa] did not bother with him,** even to give him money from the charity fund for a slice of bread, in accordance with the Baraisa.

Rav Pappa was subsequently challenged:

NOTES

22. *Pe'ah* 8:7.

23. I.e. a pauper who will leave the city before nightfall.

24. If a poor person who is traveling from place to place passes through a community, that community's official charity organization must see to it that he has enough food for the day – i.e. two meals' worth (the norm in those days). Thus, he must receive at the very minimum the amount of bread that a *pundyon* will buy when a *sela* buys four *se'ahs* of wheat. When wheat is at this rice, a *pundyon* will buy a loaf of bread containing a quarter-*kav* [or the volume of six eggs] of flour, and it is a loaf of bread this size that a poor person must be provided with daily (*Rav, Rash* and *Rosh* to Mishnah; see also *Rashi* here). A loaf this size is sufficient for two meals (*Rashi* to *Shabbos* 118a).

That a loaf costing a *pundyon* contains a quarter-*kav* of flour is ascertained in the following way: A *se'ah* is a unit of volume equal to six *kavs*, so that four *se'ahs* are equal to 24 *kavs*. A *sela* is a coin equal in value to 24 silver *ma'os*; a *ma'ah* (singular of *ma'os*) is equal to two *pundyons*, so that there are 48 *pundyons* in a *sela*. Thus, when four *se'ahs* [24 *kavs*] of wheat sell for a *sela* [48 *pundyons*], two *pundyons* will buy a *kav* of wheat, and one *pundyon* will buy a half-*kav*. A finished loaf of bread, however, costs twice as much as the wheat content, since the loaf's price reflects the additional cost of the baker's labor. Therefore, when a *pundyon* buys a half-*kav* of wheat, it will buy a loaf of bread containing a quarter-*kav* of flour (*Rav, Rash* and *Rosh* to Mishnah; see also *Rashi* here).

See, however, *Rabbeinu Gershom*, who writes that the loaf that can be acquired for a *pundyon* contains a half-*kav* of flour [he does not subtract the baker's charge], and it is a loaf this size that is sufficient for two meals. *Yad Ramah* indeed sets the size of the loaf at a quarter-*kav*, but considers this enough for only one meal.

25. *Shabbos* 118a. Hence, of the two meals' worth of food he was given on Friday, the pauper eats half for his Sabbath (Friday) night meal and the other half for his Sabbath morning meal. [His Friday morning (or

ואתני. ממה עס הכזר לחלקם לכל הנא: דב' דאתי. למת מעוט לקופה: עניינא. מנאי: דמשכיה. עור הנהמה: דאו כ' במיניהו דמתנו. אלא נפניו: אין מושבין. למר היכן נמתם מעוט נפניהם: שאין ראיה לדבר. דלא נגבאי דקקא כמיז אלא בגזרי

הקדש הטומא (א) לבס לעושי המלכא שהפועלס מרזין למלכא הכרה לגורמין ולחוצי האנן למתפס ולתמרים ולקטות עזים ולזני מתנזר וא"ל לעמוד על השפזן דלאמרין בעלמא (שפועט דף מה). בעל הכית טרוד בפועליו הוא ואינשי: יצור וימנה. הכסף שהוא מוסר בידו ואע"פ שאינו כסף עמו להשפזן לאחר מכה' יור וימנה כשנאמר וילורו וימנו וגו' והדר ונתנו את הכסף הממוין המנו

על ידי עושי המלכא וגו': בודקין פמונות. אס כס עני ואמר פרנסוין בודקין שלא יהיה כמאי: ואין בודקין דכסות. כל ערוס ואמר כסוי

לוקמין כסות מדי: פרוש. דרוס וחקור מחלה: דבשירא דף. שאינו כמאי: מכבר בפדורין. ככל הלכות פדורין כשלקמין ארבע סאין תתון ככלע ומניע לפדורין מי קד שהכלע מ"ה פדורין וארבע סאין מ"ה חלא קצין והמנוי שהוא טומן ואוסה ומוכר כסוף משמכר מחלה הכי שטון ככר של רובע הקד פדורין: דף. כלילה: פרנסת דניה. כרזי לניה: בי פדרא. כר למת מלאשמוי: אין נזקקין לו. למת מעוט מן הקופה אחרי שלמד לחזר על הפתחים דיו נזק: ואל אודקין דיה. אפי' לפרנסה: מעשה הצדקה. טורס המעשים את מחרהס מלל כמיז והמה הדקה שלום: וזה. למול טוב: עניים מרודים. זו ממלכת רומי שזעקת ממדי הכו הנו שלמו תרין: מרודים. קונפלייט"נ כלט"ו כמו ארזי נשימי (מהלס) (ה) עולא משגש אדחתיה דאמיה. לרז שגט קרו ליה הכי עולל המשגש דרזי אמו שגס (ז) להטומה מדק שזר נשים כלקמן:

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

הנהגות הב"ח

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

ואע"פ שאין ראיה לדבר ובר דבר. ראה גמורה אינה דאמי הכס שהיו דקיקים גמורים: אין פוחתין לעני העובר ממקום דקיקים ממכר בפדורין בו. הכלל עולה שזה צריך ללא מכן מתנה למנוני והוא מוון שמי טעדות דמתנא צפיק כלל משתמפין (פדורין דף פג:) וקשה לר"י

ואתני עלה איהו נמי עבד חד כיסא ואתני עלה רב אשי אמר אמי אתנוני נמי לא צריכנא דכל דקא אתי אדעתא ידידי אתי ולמאן דבעינא ידוינא בהדי הנחו (ה) כי תרי מבחי דעבדי עניינא ביהדי הדרי דכל מאן דעבד ביומא דחבריה נקדעוה למשכיה אול חד מנייהו עבד ביומא דחבריה קדעו למשכיה אתו לקמיה דרבא הייבינהו רבא לשלומי אויביה רב יימר בר שלמיא לרבא ולהסיע על קיצתם לא אהדר ליה רבא אמר רב פפא שפיר עבד דלא אהדר ליה מדי"ה"מ היכא דליכא אדם חשוב אבל היכא דאיכא אדם חשוב לאו כל כמיניהו דמתנו תר"י יאין מחשבין בצדקה עם גבאי צדקה ולא בחדש עם הגזברין ואע"פ שאין ראיה לדבר ובר דבר שנאמר (א) ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעושי המלכא כי באמונה הם עושים א"ר אלעזר אע"פ שיש לו לאדם גזבר נאמן בתוך ביתו יצור וימנה שנאמר ויצורו וימנו אמר רב הונא בודקין פמונות ואין בודקין לכסות (ב) אי בעית אימא קרא ואי בעית אימא סברא אבי"א סברא האי קא מבוי והאי לא קא מבוי אי בעית אימא קרא (ג) חלא (ד) פרוש לרעב לחמך בש"ין כתיב פרוש והדר הב ליה והתם כתיב (ה) כי תראה ערום וכסיתו כי תראה לאחור דרב יהודה אמר בודקין לכסות ואין בודקין פמונות אי בעית אימא סברא ואי בעית אימא קרא אי בעית אימא סברא האי קמצוער ליה והאי לא קמצוער איה אי בעית אימא קרא חבא כתיב חלא פרוש ארבע לחמך פרוש לאחור וכדקרינן והתם כתיב כי תראה ערום וכסיתו כשיראה לך תניא בוותיה דרב יהודה אמר כסוי בודקין אחרייו פרנסויו אין בודקין (ו) תנן התם אין פוחתין

לעני העובר ממקום למקום מכבר בפדורין מארבע סאין בסלע לן נותנין לו פרנסת דניה מאי פרנסת דניה אמר רב פפא פוריא ובי סריא שבת נותנין לו מוון שלש סעודות תנא (א) אם היה מחזיר על הפתחים אין נזקקין לו והוא עניא דהוה מחזיר על הפתחים דאחא לקמיה דרב פפא לא מודקיק לא ארינא לא רב כמא בריה דרב יבא לא רב פפא אי מר לא מודקיק דיה אינש ארינא לא מודקיק ליה לימות (ב) ליה והא תניא אם היה עני המחזיר על הפתחים אין נזקקין לו א"ל ואין נזקקין לו למתנה מרובה אבל נזקקין לו למתנה מועטת אמר רב אסי לעולם אל ימנע אדם עצמו [מלתת] שלישית השקל בשנה שנא (ג) והעמדנו עלינו מצות לתת עלינו שלישית השקל בשנה לעבודת בית אלהינו ואמר רב אסי שקולה צדקה כנגד כל המצות שנאמר והעמדנו עלינו מצות וגו' מצוה אין כתיב כאן אלא מצות (סימן) גדול מקדש (משה) א"ר אלעזר "גדול המעשה יותר מן העושה שנאמר (ד) והיה מעשה הצדקה שלום ועבודת הצדקה השקט ובמש עד עולם וזה חלא פרוש לרעב לחמך לא וזה ועניינים מרודים חביא בית אמר דהו רבא לבני מחווא בממוותא מנייכו עושו בהדי הדדי כי היכי דליהוי לבו שלמא במלכותא וא"ר אלעזר בזמן שבהמ"ק קיים אדם שוקל שקלו ומתכפר לו עכשיו שאין בהמ"ק קיים אם עושין צדקה מוטב ואם לאו באין עובדי כוכבים וגומלין בורעו (ה) ואע"כ נחשב להן לצדקה שנא (ו) ונוגשך צדקה אמר רבא האי מילתא אישתעי לי עולא

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה דמתנא אין נותנין לו מן הקופה כיון שמחזר על הפתחים וא"ל רב כמא אי מר לא אודקיק ליה למת לו מן הקופה (ז) היינו כדי סעודה כ"ש שגס אחריס לא ימנו לו וממין הא דמתנא אין נזקקין לו מן הקופה היינו כדי סעודה אבל דבר מועט ימנו לו: **שנאמר** והעמדנו עלינו מצות. ואע"כ דהאי קרא גבי בית אלהינו כמיז דהיינו דקא הכית כ"ש דקדק: מנין

היה ולא נתן לו מן הקופה ד

the upkeep of the Temple, which is the subject of this verse.^[35]
Rav Assi now interprets the verse homiletically:
שְׁקוּלָה צְדָקָה כְּנֶגְדָּה כֵּל – And Rav Assi also said: **וְאָמַר רַב אֲסִי** – The commandment of giving charity is equivalent to all the other commandments combined, **וְהַעֲמִדְנוּ עֲלֵינוּ מִצְוֹת** – for it is stated in the previously mentioned verse: **וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח מִן הָאָדָם** – And we took upon ourselves commandments etc. **וְגו'** – **“Commandment”** in the singular form is not written here; rather, the plural **“commandments”** is written, to teach that the mitzvah of charity^[36] is equivalent to all the other mitzvot.^[37]

The Gemara prefaces three homiletic statements by R' Elazar with a mnemonic device:
(A mnemonic – Greater, Sanctuary, Moses) – (סימן גדול מקדש משה) Each of the above is a key word in one of the three statements.

The first of R' Elazar's statements:
R' Elazar said: The one who causes the performance of charitable deeds is greater than the one who actually performs the deed, since often much effort must be expended to convince others to assist in charitable works.

R' Elazar adduces support for his statement:
שְׁנֵאמַר: „וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְדָקָה שְׁלוֹם וְעִבְרִית הַצְדָקָה הַשָּׁקֵט וְנֶחֱטָ” – For it is stated:^[38] **And it will be that the act of charity (will bring) peace; and the work of charity (will cause) everlasting tranquility and security.**^[39]

R' Elazar adds a warning to those who do not give charity:
If [a person] merits good fortune, he will give money that Heaven decrees he must lose to needy people, as Scripture says:^[40] **“You will break your bread for the hungry.”** – **If he does not merit good fortune, he will come to his house.**^[41] **וְעֵינֵינִי, וְנִגְשִׁיךְ** – as it says: **And I shall make your taskmasters charity.** God promises that after the Final Redemption He will regard all Jewish property confiscated by their gentile taskmasters as donations to charity.

need of funds, will come and confiscate that money, which could have been given as charity, so that its owner will derive no benefit from it.

Rava, who was the Rabbi of Mechuza, urged his community to be mindful of this warning:
Rava said to the inhabitants of Mechuza:^[42] **– I beg of you, do charitable acts amongst yourselves, so that you will have peaceful relations with the gentile government, i.e. so that the authorities will not confiscate your money.**

The Gemara presents R' Elazar's second statement regarding charity:
בְּזֶמַן שֶׁבִּית הַמִּקְדָּשׁ קָיָים – And R' Elazar also said: **וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר** – At the time the Holy Temple stood, **אָדָם שׁוֹקֵל שְׁקָלוֹ וּמִתְבַּרְכֵּר** – a person would donate his *shekel*^[43] for the daily sacrifices, which were offered on behalf of the entire Jewish nation, **and would gain atonement.** – **עַכְשָׁיו שְׁאֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קָיָים** – However, now that the Holy Temple is no longer standing, **אִם עוֹשִׂין** – if [people] perform acts of charity all will be well, for these selfless deeds will atone for their sins.^[44] **וְאִם לֹא** – But if they do not perform charitable deeds, **בָּאִין עוֹבְדֵי בּוֹכָבִים וְנוֹשְׁלִין** – the idolaters will come and take by force funds that should have been donated to charity; **וְאֵפֶל עַל פִּי בֶן נֶחֱשֵׁב לָהֶן לִצְדָקָה** – and even so, [these confiscated assets] will be regarded as contributions to charity,^[45] **וְנִגְשִׁיךְ** – as it says: **And I shall make your taskmasters charity.** God promises that after the Final Redemption He will regard all Jewish property confiscated by their gentile taskmasters as donations to charity.

Rava relates another homily on the subject of charity:
Rava said: This matter was mentioned to me by the child^[47]

NOTES

- 35. Although there is a Biblical commandment to contribute a *half-shekel* annually toward the purchase of animals for the sacrificial services, Rav Assi regarded donations to charity as being more analogous to the *one-third shekel* contribution to *bedek habayis*, the Temple maintenance fund – inasmuch as the sanctity of *bedek habayis*, which could be removed by an act of *redemption*, was less than the sanctity of the animal sacrifices, which were intrinsically and irrevocably holy. Hence, Rav Assi set the minimum yearly charity requirement at one-third, rather than one-half, of a *shekel* (Maharsha).
- 36. *Tosafos* note that this verse does not concern donations for the poor, but for the upkeep of the Temple, as the end of the verse explicitly states. Nevertheless, since supporting the needy is more commendable than donating to the Temple [which itself is equated to all the mitzvot], then certainly giving charity is equivalent to performing all the mitzvot.
- 37. The commentators offer various explanations of this teaching. *Ben Yehoyada* writes that with a gift of charity one can revive a starving or critically ill pauper, and thereby share in the merit of all the many and tremendous mitzvot of the Torah that the pauper will perform during the remaining years of his life, which the donor made possible. See *Maharsha* and *Maharal* for other interpretations.
- 38. *Isaiah* 32:17.
- 39. The word *מַעֲשֵׂה* (*act of*) is superfluous, since Scripture could have stated simply: **“... and charity (וְצְדָקָה) will bring peace.”** R' Elazar therefore expounds homiletically that the verse refers to the *act of* charity.
- 40. *Isaiah* 60:17.
- 41. *Isaiah* 60:17.
- 42. *Isaiah* 60:17.
- 43. *Isaiah* 60:17.
- 44. *Isaiah* 60:17.
- 45. *Isaiah* 60:17.
- 46. *Isaiah* 60:17.
- 47. *Isaiah* 60:17.

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

ואתני ממנה עס הנצור לתלסס לכל הכא: דכל דאתי. למת מעות לקופה: ענינא. מנאי: פשוט. עור הכהנה: לאו כל במיניהו דמתנו. אלא בפניו: אין מחשיבין. לומר הין נתת מעות שגביהם: שאין ראיה לדבר. דלא נגבלי דקדק כמיז אלא נגזרי הקדש העומדים (א) לנס לעושי המלאכה שהפועלים מרוצין למלאכה הרבה לנודרין ולמוציא האנן לכמהים ולחמרים ולקנות עושי ואנן מהלך וא"ל לעמוד על המעשר כדלמדיקן בעלמא (שפוט דף מה.) בעל הבית טרוד בפועלו הוא ואינשי: יצור וימנה. הכסף שהוא מוסר בידו ואע"פ שאינו כל עמו לחשון לאחר מלכא יצור וימנה שנאמר ויצור וימנו וגו' והדר ונתנו את הכסף הממוכן המנו על ידי עושי המלאכה וגו': בודקין צמונות. אס נא עמי ואמר פרנסונו בודקין שלל יהיה רמאי: ואין בודקין צמנות. נא ערוס ואמר כסוי לוקחין כסות מיד: פרוש. דרוס ותקור מחלה: צבשיראה דף. שאנו רמאי: מכבר בפגורין. כנר הלכות בפגורין כשלקחין ארבע סאין מנין כסלו ומנע לפגורין פלי קאי כשקלט מ"ח פגורין וארבע סאין מ"ח סאין קצין והטעמי שהוא טמון ואופה ומוכר צוקו משמכר מחלה הרי שטון כנר של רובע הקדש בפגורין: דף. נלילה: פריסת צינה. כרי לנה: בי פריא. כר למת מרסאסוי: אין נוקקין לו. למת מעות מן הקופה אחרי שלמד למור על הפתחים דיו כנר: וא"ל אודיק ציה. אפי' (פריסת) מעשה הצדקה. טורח המעשים את תגריהם מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום: וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

הנחות הב"ה

- (א) ב"ה הכהנים כ"ל
- (ב) מוכני כ"ל מר ממקן:
- (ג) שם ליתוס אמר ליה
- (ד) ואלו מלס חס הים:
- (ה) רש"י דף שפין
- (ו) רמאי ורמאי טעמים לעושי
- (ז) המלאכה כ"ל ויתנה לנס
- (ח) ממקן: (ז) דיה עולל
- (ט) ערס לא נטון ור
- (י) תוס' דף פין
- (יא) פוסקין ור' ואלו למל
- (יב) כסין דמי אלו:
- (יג) דיה שנת ור' נלילה
- (יד) כ"ל לא ור'
- (טו) למת לו מן הקופה כ"ס
- (טז) שגס אמר כ"ל ויתנה
- (יז) הרי כד פטרה ממקן:

תורת אור השלם

- (א) ואלו תשובה את
- (ב) האנשים אשר יתנו את
- (ג) הקופה על דם לית
- (ד) קעשי הקלאכה כי
- (ה) באמנה הם עושים א"ר אלעזר
- (ו) מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום:
- (ז) וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

לעני העובר ממקום למקום

- (א) ואלו תשובה את
- (ב) האנשים אשר יתנו את
- (ג) הקופה על דם לית
- (ד) קעשי הקלאכה כי
- (ה) באמנה הם עושים א"ר אלעזר
- (ו) מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום:
- (ז) וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

לעני העובר ממקום למקום

- (א) ואלו תשובה את
- (ב) האנשים אשר יתנו את
- (ג) הקופה על דם לית
- (ד) קעשי הקלאכה כי
- (ה) באמנה הם עושים א"ר אלעזר
- (ו) מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום:
- (ז) וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

לעני העובר ממקום למקום

- (א) ואלו תשובה את
- (ב) האנשים אשר יתנו את
- (ג) הקופה על דם לית
- (ד) קעשי הקלאכה כי
- (ה) באמנה הם עושים א"ר אלעזר
- (ו) מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום:
- (ז) וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

ואתני ממנה עס הנצור לתלסס לכל הכא: דכל דאתי. למת מעות לקופה: ענינא. מנאי: פשוט. עור הכהנה: לאו כל במיניהו דמתנו. אלא בפניו: אין מחשיבין. לומר הין נתת מעות שגביהם: שאין ראיה לדבר. דלא נגבלי דקדק כמיז אלא נגזרי הקדש העומדים (א) לנס לעושי המלאכה שהפועלים מרוצין למלאכה הרבה לנודרין ולמוציא האנן לכמהים ולחמרים ולקנות עושי ואנן מהלך וא"ל לעמוד על המעשר כדלמדיקן בעלמא (שפוט דף מה.) בעל הבית טרוד בפועלו הוא ואינשי: יצור וימנה. הכסף שהוא מוסר בידו ואע"פ שאינו כל עמו לחשון לאחר מלכא יצור וימנה שנאמר ויצור וימנו וגו' והדר ונתנו את הכסף הממוכן המנו על ידי עושי המלאכה וגו': בודקין צמונות. אס נא עמי ואמר פרנסונו בודקין שלל יהיה רמאי: ואין בודקין צמנות. נא ערוס ואמר כסוי לוקחין כסות מיד: פרוש. דרוס ותקור מחלה: צבשיראה דף. שאנו רמאי: מכבר בפגורין. כנר הלכות בפגורין כשלקחין ארבע סאין מנין כסלו ומנע לפגורין פלי קאי כשקלט מ"ח פגורין וארבע סאין מ"ח סאין קצין והטעמי שהוא טמון ואופה ומוכר צוקו משמכר מחלה הרי שטון כנר של רובע הקדש בפגורין: דף. נלילה: פריסת צינה. כרי לנה: בי פריא. כר למת מרסאסוי: אין נוקקין לו. למת מעות מן הקופה אחרי שלמד למור על הפתחים דיו כנר: וא"ל אודיק ציה. אפי' (פריסת) מעשה הצדקה. טורח המעשים את תגריהם מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום: וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

הנחות הב"ה

- (א) ב"ה הכהנים כ"ל
- (ב) מוכני כ"ל מר ממקן:
- (ג) שם ליתוס אמר ליה
- (ד) ואלו מלס חס הים:
- (ה) רש"י דף שפין
- (ו) רמאי ורמאי טעמים לעושי
- (ז) המלאכה כ"ל ויתנה לנס
- (ח) ממקן: (ז) דיה עולל
- (ט) ערס לא נטון ור
- (י) תוס' דף פין
- (יא) פוסקין ור' ואלו למל
- (יב) כסין דמי אלו:
- (יג) דיה שנת ור' נלילה
- (יד) כ"ל לא ור'
- (טו) למת לו מן הקופה כ"ס
- (טז) שגס אמר כ"ל ויתנה
- (יז) הרי כד פטרה ממקן:

תורת אור השלם

- (א) ואלו תשובה את
- (ב) האנשים אשר יתנו את
- (ג) הקופה על דם לית
- (ד) קעשי הקלאכה כי
- (ה) באמנה הם עושים א"ר אלעזר
- (ו) מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום:
- (ז) וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

לעני העובר ממקום למקום

- (א) ואלו תשובה את
- (ב) האנשים אשר יתנו את
- (ג) הקופה על דם לית
- (ד) קעשי הקלאכה כי
- (ה) באמנה הם עושים א"ר אלעזר
- (ו) מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום:
- (ז) וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

לעני העובר ממקום למקום

- (א) ואלו תשובה את
- (ב) האנשים אשר יתנו את
- (ג) הקופה על דם לית
- (ד) קעשי הקלאכה כי
- (ה) באמנה הם עושים א"ר אלעזר
- (ו) מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום:
- (ז) וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

לעני העובר ממקום למקום

- (א) ואלו תשובה את
- (ב) האנשים אשר יתנו את
- (ג) הקופה על דם לית
- (ד) קעשי הקלאכה כי
- (ה) באמנה הם עושים א"ר אלעזר
- (ו) מלגלג כמיז והמה הצדקה שלום:
- (ז) וזה. למל טוב: עניים מרודים. זו ממשלת רומי שנועקת ממד הכו נבז שאלו תרימין: מרודים. קופפלייט צלגין כמו ארד צבשי (מלס) (ה) עו"א משגש ארחתיה דאמינה. לרז שש קרו ליה הכי עולל המשגש דרכי אמו שגס (ז) להטותה מדרך שאר נשים מלמקן:

[R' Akiva]: You Jews are called God's "children" in one verse and are called His "servants" in another verse. The explanation for this seeming discrepancy is that **בְּזֶמַן שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל** – at the time you do the Omnipresent's will [i.e. you observe His commandments] – **אַתֶּם קְרוּיִן בָּנִים** – you are called His "children," and it is appropriate to give charity to the poor among you. **בְּזֶמַן שֶׁאַיִן אַתֶּם עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם** – But at the time you do not do the Omnipresent's will, **אַתֶּם קְרוּיִן עֲבָדִים** – you are called His "servants," and do not merit charity. **וְעַכְשָׁיו** – And now, at the present time, **אֵין אַתֶּם עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם** – you are *not* doing the Omnipresent's will, for He has subjugated you to the Romans! It is therefore improper to give charity to the poor at this time.

R' Akiva proved conclusively that charity must be given at all times, thereby defeating Turanus Rufus' argument: **הָלוֹא פָּרַס לְרַעֲב לַחֲמֶן וְעֵינָיִים** [R' Akiva] said to [Turanus Rufus]: Behold, [Scripture] states:^[16] **וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכַּח וְיִבְכּוּ וְיִשְׁעִי וְיִשְׁעִי** – *You will break your bread for the hungry, and wailing poor*^[17] **וְיִשְׁעִי וְיִשְׁעִי** – *When does the verse, wailing poor you will bring to the house, apply?* Now, when we must pay tribute to the subjugating Roman authorities! **הָלוֹא פָּרַס** – *Now, when we must pay tribute to the subjugating Roman authorities!* **וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכַּח וְיִבְכּוּ וְיִשְׁעִי וְיִשְׁעִי** – *And [the verse] stated that even in such times you will break your bread for the hungry!* Scripture thus teaches that God desires us to give charity even when we have earned His condemnation because of our transgressions.^[18]

The Gemara offers another interpretation of the aforementioned verse:

ר' יְהוּדָה בֶּן ר' שְׁלֹמֹה – *R' Yehudah the son of R' Shalom expounded:* **בְּשָׁם שְׁמוֹנוֹתָיו שֶׁל אֶדָם קָצוּבִין לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה** – *Just as a person's sustenance*^[19] **לְשָׁנָה** – *for the coming year is apportioned for him from Rosh Hashanah,*^[20] **כִּי חֲסִירוֹתָיו שֶׁל אֶדָם קָצוּבִין לוֹ** – *so a person's losses for the coming year are apportioned for him from Rosh Hashanah.* **וְכֵן הָלוֹא פָּרַס** – *And if he did not merit good fortune,* – **וְעֵינָיִים מְרֻדִים תְּבִיא בֵּיתָא** – *the government will confiscate that amount, in fulfillment of the verse, and wailing poor you will bring to the house.*

The following incident illustrates this principle:

An application of the above

is like that case of the nephews^[21] of Rabban Yochanan ben Zakkai. **וְהָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *For once [Rabban Yochanan] saw in a dream*^[22] **וְהָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *Thus, over the course of the year [Rabban Yochanan] would convince them to donate money, and he took from them most of the seven hundred dinars for charity.* **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *However, seventeen dinars from the seven hundred remained in their possession.*^[23] **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *When the eve of Yom Kippur*^[24] **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *When the eve of Yom Kippur arrived, the Roman government dispatched emissaries, who confiscated [the seventeen dinars] from Rabban Yochanan's nephews.*

The nephews were frightened that the officers would return. Rabban Yochanan therefore reassured them: **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *Rabban Yochanan ben Zakkai told [his nephews]: Do not be afraid of losing more money.* **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *They took from you the seventeen dinars that remained in your possession from the seven hundred you were destined to lose; hence, no more will be taken.* **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *Puzzled, [the nephews] said to [Rabban Yochanan]: From where do you know that no more than seventeen dinars will be taken?* **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *Rabban Yochanan said to [his nephews]: I saw a dream concerning you, that you were required to lose a certain amount of money during this past year, and I calculated how much remained to be lost.*^[25] **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *Realizing now why Rabban Yochanan had been urging them to give charity throughout the year, [the nephews] said to [Rabban Yochanan]: And why did you not tell us that we were required to lose seven hundred dinars this year, so that we would have given all [the money] to charity? What a pity to have part of it confiscated!*

Rabban Yochanan replied: **וְכֵן הָיָה לְהוֹ בְּחִילָמָא דְּבָעוּ לְמִיחָסָר שֶׁבַע מָאָה דִּינָרֵי** – *I said to myself: It is better not to inform you, so that you will perform a mitzvah (i.e. of giving charity) for its own sake.* If you had known that you were destined to lose a particular sum of money, your intent in giving would be simply to avoid its confiscation, and not to benefit the poor.^[26]

The Gemara relates an incident that illustrates the importance of responding readily to a request for charity:

NOTES

whose judgments are concluded on Yom Kippur (*Rashi* with *Maharsha*; see note 20 above; cf. *Bach*).

23. I.e. on the eve of the following Rosh Hashanah (*Rashi*). But see *Maharsha*, who emends *Rashi* to read: "on the eve of [the following] Yom Kippur." This reading conforms with the next line of the Gemara (which reports that Roman agents seized the remaining seventeen *dinars* on Yom Kippur eve of the following year), and also conforms with the fact that the decree of average people is not concluded until Yom Kippur. Hence, the final day of the previous annual decree (which required the nephews to lose 700 *dinars*) was Yom Kippur eve of the following year.

24. This refers to the *following* Yom Kippur eve – the conclusion of the twelve-month period during which the nephews were to lose 700 *dinars*.

25. Rabban Yochanan explained to them that he had subtracted the amount of charity he had convinced them to give from the figure he had seen in the dream.

26. This incident teaches an important lesson. Although the *amount* of charity given by the nephews was less than what they were destined to lose, Rabban Yochanan felt that it was better for them to give a smaller amount with the proper intent than to give the larger sum with an ulterior motive.

(6) [מסכת פסח פ"ד] כמותות פסח, (7) [מסכת פסח פ"ד] (8) [מסכת פסח פ"ד] (9) [מסכת פסח פ"ד] (10) [מסכת פסח פ"ד] (11) [מסכת פסח פ"ד] (12) [מסכת פסח פ"ד] (13) [מסכת פסח פ"ד] (14) [מסכת פסח פ"ד] (15) [מסכת פסח פ"ד] (16) [מסכת פסח פ"ד] (17) [מסכת פסח פ"ד] (18) [מסכת פסח פ"ד] (19) [מסכת פסח פ"ד] (20) [מסכת פסח פ"ד] (21) [מסכת פסח פ"ד] (22) [מסכת פסח פ"ד] (23) [מסכת פסח פ"ד] (24) [מסכת פסח פ"ד] (25) [מסכת פסח פ"ד] (26) [מסכת פסח פ"ד] (27) [מסכת פסח פ"ד] (28) [מסכת פסח פ"ד] (29) [מסכת פסח פ"ד] (30) [מסכת פסח פ"ד] (31) [מסכת פסח פ"ד] (32) [מסכת פסח פ"ד] (33) [מסכת פסח פ"ד] (34) [מסכת פסח פ"ד] (35) [מסכת פסח פ"ד] (36) [מסכת פסח פ"ד] (37) [מסכת פסח פ"ד] (38) [מסכת פסח פ"ד] (39) [מסכת פסח פ"ד] (40) [מסכת פסח פ"ד] (41) [מסכת פסח פ"ד] (42) [מסכת פסח פ"ד] (43) [מסכת פסח פ"ד] (44) [מסכת פסח פ"ד] (45) [מסכת פסח פ"ד] (46) [מסכת פסח פ"ד] (47) [מסכת פסח פ"ד] (48) [מסכת פסח פ"ד] (49) [מסכת פסח פ"ד] (50) [מסכת פסח פ"ד] (51) [מסכת פסח פ"ד] (52) [מסכת פסח פ"ד] (53) [מסכת פסח פ"ד] (54) [מסכת פסח פ"ד] (55) [מסכת פסח פ"ד] (56) [מסכת פסח פ"ד] (57) [מסכת פסח פ"ד] (58) [מסכת פסח פ"ד] (59) [מסכת פסח פ"ד] (60) [מסכת פסח פ"ד] (61) [מסכת פסח פ"ד] (62) [מסכת פסח פ"ד] (63) [מסכת פסח פ"ד] (64) [מסכת פסח פ"ד] (65) [מסכת פסח פ"ד] (66) [מסכת פסח פ"ד] (67) [מסכת פסח פ"ד] (68) [מסכת פסח פ"ד] (69) [מסכת פסח פ"ד] (70) [מסכת פסח פ"ד] (71) [מסכת פסח פ"ד] (72) [מסכת פסח פ"ד] (73) [מסכת פסח פ"ד] (74) [מסכת פסח פ"ד] (75) [מסכת פסח פ"ד] (76) [מסכת פסח פ"ד] (77) [מסכת פסח פ"ד] (78) [מסכת פסח פ"ד] (79) [מסכת פסח פ"ד] (80) [מסכת פסח פ"ד] (81) [מסכת פסח פ"ד] (82) [מסכת פסח פ"ד] (83) [מסכת פסח פ"ד] (84) [מסכת פסח פ"ד] (85) [מסכת פסח פ"ד] (86) [מסכת פסח פ"ד] (87) [מסכת פסח פ"ד] (88) [מסכת פסח פ"ד] (89) [מסכת פסח פ"ד] (90) [מסכת פסח פ"ד] (91) [מסכת פסח פ"ד] (92) [מסכת פסח פ"ד] (93) [מסכת פסח פ"ד] (94) [מסכת פסח פ"ד] (95) [מסכת פסח פ"ד] (96) [מסכת פסח פ"ד] (97) [מסכת פסח פ"ד] (98) [מסכת פסח פ"ד] (99) [מסכת פסח פ"ד] (100) [מסכת פסח פ"ד] (101) [מסכת פסח פ"ד] (102) [מסכת פסח פ"ד] (103) [מסכת פסח פ"ד] (104) [מסכת פסח פ"ד] (105) [מסכת פסח פ"ד] (106) [מסכת פסח פ"ד] (107) [מסכת פסח פ"ד] (108) [מסכת פסח פ"ד] (109) [מסכת פסח פ"ד] (110) [מסכת פסח פ"ד] (111) [מסכת פסח פ"ד] (112) [מסכת פסח פ"ד] (113) [מסכת פסח פ"ד] (114) [מסכת פסח פ"ד] (115) [מסכת פסח פ"ד] (116) [מסכת פסח פ"ד] (117) [מסכת פסח פ"ד] (118) [מסכת פסח פ"ד] (119) [מסכת פסח פ"ד] (120) [מסכת פסח פ"ד] (121) [מסכת פסח פ"ד] (122) [מסכת פסח פ"ד] (123) [מסכת פסח פ"ד] (124) [מסכת פסח פ"ד] (125) [מסכת פסח פ"ד] (126) [מסכת פסח פ"ד] (127) [מסכת פסח פ"ד] (128) [מסכת פסח פ"ד] (129) [מסכת פסח פ"ד] (130) [מסכת פסח פ"ד] (131) [מסכת פסח פ"ד] (132) [מסכת פסח פ"ד] (133) [מסכת פסח פ"ד] (134) [מסכת פסח פ"ד] (135) [מסכת פסח פ"ד] (136) [מסכת פסח פ"ד] (137) [מסכת פסח פ"ד] (138) [מסכת פסח פ"ד] (139) [מסכת פסח פ"ד] (140) [מסכת פסח פ"ד] (141) [מסכת פסח פ"ד] (142) [מסכת פסח פ"ד] (143) [מסכת פסח פ"ד] (144) [מסכת פסח פ"ד] (145) [מסכת פסח פ"ד] (146) [מסכת פסח פ"ד] (147) [מסכת פסח פ"ד] (148) [מסכת פסח פ"ד] (149) [מסכת פסח פ"ד] (150) [מסכת פסח פ"ד] (151) [מסכת פסח פ"ד] (152) [מסכת פסח פ"ד] (153) [מסכת פסח פ"ד] (154) [מסכת פסח פ"ד] (155) [מסכת פסח פ"ד] (156) [מסכת פסח פ"ד] (157) [מסכת פסח פ"ד] (158) [מסכת פסח פ"ד] (159) [מסכת פסח פ"ד] (160) [מסכת פסח פ"ד] (161) [מסכת פסח פ"ד] (162) [מסכת פסח פ"ד] (163) [מסכת פסח פ"ד] (164) [מסכת פסח פ"ד] (165) [מסכת פסח פ"ד] (166) [מסכת פסח פ"ד] (167) [מסכת פסח פ"ד] (168) [מסכת פסח פ"ד] (169) [מסכת פסח פ"ד] (170) [מסכת פסח פ"ד] (171) [מסכת פסח פ"ד] (172) [מסכת פסח פ"ד] (173) [מסכת פסח פ"ד] (174) [מסכת פסח פ"ד] (175) [מסכת פסח פ"ד] (176) [מסכת פסח פ"ד] (177) [מסכת פסח פ"ד] (178) [מסכת פסח פ"ד] (179) [מסכת פסח פ"ד] (180) [מסכת פסח פ"ד] (181) [מסכת פסח פ"ד] (182) [מסכת פסח פ"ד] (183) [מסכת פסח פ"ד] (184) [מסכת פסח פ"ד] (185) [מסכת פסח פ"ד] (186) [מסכת פסח פ"ד] (187) [מסכת פסח פ"ד] (188) [מסכת פסח פ"ד] (189) [מסכת פסח פ"ד] (190) [מסכת פסח פ"ד] (191) [מסכת פסח פ"ד] (192) [מסכת פסח פ"ד] (193) [מסכת פסח פ"ד] (194) [מסכת פסח פ"ד] (195) [מסכת פסח פ"ד] (196) [מסכת פסח פ"ד] (197) [מסכת פסח פ"ד] (198) [מסכת פסח פ"ד] (199) [מסכת פסח פ"ד] (200) [מסכת פסח פ"ד] (201) [מסכת פסח פ"ד] (202) [מסכת פסח פ"ד] (203) [מסכת פסח פ"ד] (204) [מסכת פסח פ"ד] (205) [מסכת פסח פ"ד] (206) [מסכת פסח פ"ד] (207) [מסכת פסח פ"ד] (208) [מסכת פסח פ"ד] (209) [מסכת פסח פ"ד] (210) [מסכת פסח פ"ד] (211) [מסכת פסח פ"ד] (212) [מסכת פסח פ"ד] (213) [מסכת פסח פ"ד] (214) [מסכת פסח פ"ד] (215) [מסכת פסח פ"ד] (216) [מסכת פסח פ"ד] (217) [מסכת פסח פ"ד] (218) [מסכת פסח פ"ד] (219) [מסכת פסח פ"ד] (220) [מסכת פסח פ"ד] (221) [מסכת פסח פ"ד] (222) [מסכת פסח פ"ד] (223) [מסכת פסח פ"ד] (224) [מסכת פסח פ"ד] (225) [מסכת פסח פ"ד] (226) [מסכת פסח פ"ד] (227) [מסכת פסח פ"ד] (228) [מסכת פסח פ"ד] (229) [מסכת פסח פ"ד] (230) [מסכת פסח פ"ד] (231) [מסכת פסח פ"ד] (232) [מסכת פסח פ"ד] (233) [מסכת פסח פ"ד] (234) [מסכת פסח פ"ד] (235) [מסכת פסח פ"ד] (236) [מסכת פסח פ"ד] (237) [מסכת פסח פ"ד] (238) [מסכת פסח פ"ד] (239) [מסכת פסח פ"ד] (240) [מסכת פסח פ"ד] (241) [מסכת פסח פ"ד] (242) [מסכת פסח פ"ד] (243) [מסכת פסח פ"ד] (244) [מסכת פסח פ"ד] (245) [מסכת פסח פ"ד] (246) [מסכת פסח פ"ד] (247) [מסכת פסח פ"ד] (248) [מסכת פסח פ"ד] (249) [מסכת פסח פ"ד] (250) [מסכת פסח פ"ד] (251) [מסכת פסח פ"ד] (252) [מסכת פסח פ"ד] (253) [מסכת פסח פ"ד] (254) [מסכת פסח פ"ד] (255) [מסכת פסח פ"ד] (256) [מסכת פסח פ"ד] (257) [מסכת פסח פ"ד] (258) [מסכת פסח פ"ד] (259) [מסכת פסח פ"ד] (260) [מסכת פסח פ"ד] (261) [מסכת פסח פ"ד] (262) [מסכת פסח פ"ד] (263) [מסכת פסח פ"ד] (264) [מסכת פסח פ"ד] (265) [מסכת פסח פ"ד] (266) [מסכת פסח פ"ד] (267) [מסכת פסח פ"ד] (268) [מסכת פסח פ"ד] (269) [מסכת פסח פ"ד] (270) [מסכת פסח פ"ד] (271) [מסכת פסח פ"ד] (272) [מסכת פסח פ"ד] (273) [מסכת פסח פ"ד] (274) [מסכת פסח פ"ד] (275) [מסכת פסח פ"ד] (276) [מסכת פסח פ"ד] (277) [מסכת פסח פ"ד] (278) [מסכת פסח פ"ד] (279) [מסכת פסח פ"ד] (280) [מסכת פסח פ"ד] (281) [מסכת פסח פ"ד] (282) [מסכת פסח פ"ד] (283) [מסכת פסח פ"ד] (284) [מסכת פסח פ"ד] (285) [מסכת פסח פ"ד] (286) [מסכת פסח פ"ד] (287) [מסכת פסח פ"ד] (288) [מסכת פסח פ"ד] (289) [מסכת פסח פ"ד] (290) [מסכת פסח פ"ד] (291) [מסכת פסח פ"ד] (292) [מסכת פסח פ"ד] (293) [מסכת פסח פ"ד] (294) [מסכת פסח פ"ד] (295) [מסכת פסח פ"ד] (296) [מסכת פסח פ"ד] (297) [מסכת פסח פ"ד] (298) [מסכת פסח פ"ד] (299) [מסכת פסח פ"ד] (300) [מסכת פסח פ"ד] (301) [מסכת פסח פ"ד] (302) [מסכת פסח פ"ד] (303) [מסכת פסח פ"ד] (304) [מסכת פסח פ"ד] (305) [מסכת פסח פ"ד] (306) [מסכת פסח פ"ד] (307) [מסכת פסח פ"ד] (308) [מסכת פסח פ"ד] (309) [מסכת פסח פ"ד] (310) [מסכת פסח פ"ד] (311) [מסכת פסח פ"ד] (312) [מסכת פסח פ"ד] (313) [מסכת פסח פ"ד] (314) [מסכת פסח פ"ד] (315) [מסכת פסח פ"ד] (316) [מסכת פסח פ"ד] (317) [מסכת פסח פ"ד] (318) [מסכת פסח פ"ד] (319) [מסכת פסח פ"ד] (320) [מסכת פסח פ"ד] (321) [מסכת פסח פ"ד] (322) [מסכת פסח פ"ד] (323) [מסכת פסח פ"ד] (324) [מסכת פסח פ"ד] (325) [מסכת פסח פ"ד] (326) [מסכת פסח פ"ד] (327) [מסכת פסח פ"ד] (328) [מסכת פסח פ"ד] (329) [מסכת פסח פ"ד] (330) [מסכת פסח פ"ד] (331) [מסכת פסח פ"ד] (332) [מסכת פסח פ"ד] (333) [מסכת פסח פ"ד] (334) [מסכת פסח פ"ד] (335) [מסכת פסח פ"ד] (336) [מסכת פסח פ"ד] (337) [מסכת פסח פ"ד] (338) [מסכת פסח פ"ד] (339) [מסכת פסח פ"ד] (340) [מסכת פסח פ"ד] (341) [מסכת פסח פ"ד] (342) [מסכת פסח פ"ד] (343) [מסכת פסח פ"ד] (344) [מסכת פסח פ"ד] (345) [מסכת פסח פ"ד] (346) [מסכת פסח פ"ד] (347) [מסכת פסח פ"ד] (348) [מסכת פסח פ"ד] (349) [מסכת פסח פ"ד] (350) [מסכת פסח פ"ד] (351) [מסכת פסח פ"ד] (352) [מסכת פסח פ"ד] (353) [מסכת פסח פ"ד] (354) [מסכת פסח פ"ד] (355) [מסכת פסח פ"ד] (356) [מסכת פסח פ"ד] (357) [מסכת פסח פ"ד] (358) [מסכת פסח פ"ד] (359) [מסכת פסח פ"ד] (360) [מסכת פסח פ"ד] (361) [מסכת פסח פ"ד] (362) [מסכת פסח פ"ד] (363) [מסכת פסח פ"ד] (364) [מסכת פסח פ"ד] (365) [מסכת פסח פ"ד] (366) [מסכת פסח פ"ד] (367) [מסכת פסח פ"ד] (368) [מסכת פסח פ"ד] (369) [מסכת פסח פ"ד] (370) [מסכת פסח פ"ד] (371) [מסכת פסח פ"ד] (372) [מסכת פסח פ"ד] (373) [מסכת פסח פ"ד] (374) [מסכת פסח פ"ד] (375) [מסכת פסח פ"ד] (376) [מסכת פסח פ"ד] (377) [מסכת פסח פ"ד] (378) [מסכת פסח פ"ד] (379) [מסכת פסח פ"ד] (380) [מסכת פסח פ"ד] (381) [מסכת פסח פ"ד] (382) [מסכת פסח פ"ד] (383) [מסכת פסח פ"ד] (384) [מסכת פסח פ"ד] (385) [מסכת פסח פ"ד] (386) [מסכת פסח פ"ד] (387) [מסכת פסח פ"ד] (388) [מסכת פסח פ"ד] (389) [מסכת פסח פ"ד] (390) [מסכת פסח פ"ד] (391) [מסכת פסח פ"ד] (392) [מסכת פסח פ"ד] (393) [מסכת פסח פ"ד] (394) [מסכת פסח פ"ד] (395) [מסכת פסח פ"ד] (396) [מסכת פסח פ"ד] (397) [מסכת פסח פ"ד] (398) [מסכת פסח פ"ד] (399) [מסכת פסח פ"ד] (400) [מסכת פסח פ"ד] (401) [מסכת פסח פ"ד] (402) [מסכת פסח פ"ד] (403) [מסכת פסח פ"ד] (404) [מסכת פסח פ"ד] (405) [מסכת פסח פ"ד] (406) [מסכת פסח פ"ד] (407) [מסכת פסח פ"ד] (408) [מסכת פסח פ"ד] (409) [מסכת פסח פ"ד] (410) [מסכת פסח פ"ד] (411) [מסכת פסח פ"ד] (412) [מסכת פסח פ"ד] (413) [מסכת פסח פ"ד] (414) [מסכת פסח פ"ד] (415) [מסכת פסח פ"ד] (416) [מסכת פסח פ"ד] (417) [מסכת פסח פ"ד] (418) [מסכת פסח פ"ד] (419) [מסכת פסח פ"ד] (420) [מסכת פסח פ"ד] (421) [מסכת פסח פ"ד] (422) [מסכת פסח פ"ד] (423) [מסכת פסח פ"ד] (424) [מסכת פסח פ"ד] (425) [מסכת פסח פ"ד] (426) [מסכת פסח פ"ד] (427) [מסכת פסח פ"ד] (428) [מסכת פסח פ"ד] (429) [מסכת פסח פ"ד] (430) [מסכת פסח פ"ד] (431) [מסכת פסח פ"ד] (432) [מסכת פסח פ"ד] (433) [מסכת פסח פ"ד] (434) [מסכת פסח פ"ד] (435) [מסכת פסח פ"ד] (436) [מסכת פסח פ"ד] (437) [מסכת פסח פ"ד] (438) [מסכת פסח פ"ד] (439) [מסכת פסח פ"ד] (440) [מסכת פסח פ"ד] (441) [מסכת פסח פ"ד] (442) [מסכת פסח פ"ד] (443) [מסכת פסח פ"ד] (444) [מסכת פסח פ"ד] (445) [מסכת פסח פ"ד] (446) [מסכת פסח פ"ד] (447) [מסכת פסח פ"ד] (448) [מסכת פסח פ"ד] (449) [מסכת פסח פ"ד] (450) [מסכת פסח פ"ד] (451) [מסכת פסח פ"ד] (452) [מסכת פסח פ"ד] (453) [מסכת פסח פ"ד] (454) [מסכת פסח פ"ד] (455) [מסכת פסח פ"ד] (456) [מסכת פסח פ"ד] (457) [מסכת פסח פ"ד] (458) [מסכת פסח פ"ד] (459) [מסכת פסח פ"ד] (460) [מסכת פסח פ"ד] (461) [מסכת פסח פ"ד] (462) [מסכת פסח פ"ד] (463) [מסכת פסח פ"ד] (464) [מסכת פסח פ"ד] (465) [מסכת פסח פ"ד] (466) [מסכת פסח פ"ד] (467) [מסכת פסח פ"ד] (468) [מסכת פסח פ"ד] (469) [מסכת פסח פ"ד] (470) [מסכת פסח פ"ד] (471) [מסכת פסח פ"ד] (472) [מסכת פסח פ"ד] (473) [מסכת פסח פ"ד] (474) [מסכת פסח פ"ד] (475) [מסכת פסח פ"ד] (476) [מסכת פסח פ"ד] (477) [מסכת פסח פ"ד] (478) [מסכת פסח פ"ד] (479) [מסכת פסח פ"ד] (480) [מסכת פסח פ"ד] (481) [מסכת פסח פ"ד] (482) [מסכת פסח פ"ד] (483) [מסכת פסח פ"ד] (484) [מסכת פסח פ"ד] (485) [מסכת פסח פ"ד] (486) [מסכת פסח פ"ד] (487) [מסכת פסח פ"ד] (488) [מסכת פסח פ"ד] (489) [מסכת פסח פ"ד] (490) [מסכת פסח פ"ד] (491) [מסכת פסח פ"ד] (492) [מסכת פסח פ"ד] (493) [מסכת פסח פ"ד] (494) [מסכת פסח פ"ד] (495) [מסכת פסח פ"ד] (496) [מסכת פסח פ"ד] (497) [מסכת פסח פ"ד] (498) [מסכת פסח פ"ד] (499) [מסכת פסח פ"ד] (500) [מסכת פסח פ"ד] (501) [מסכת פסח פ"ד] (502) [מסכת פסח פ"ד] (503) [מסכת פסח פ"ד] (504) [מסכת פסח פ"ד] (505) [מסכת פסח פ"ד] (506) [מסכת פסח פ"ד] (507) [מסכת פסח פ"ד] (508) [מסכת פסח פ"ד] (509) [מסכת פסח פ"ד] (510) [מסכת פסח פ"ד] (511) [מסכת פסח פ"ד] (512) [מסכת פסח פ"ד] (513) [מסכת פסח פ"ד] (514) [מסכת פסח פ"ד] (515) [מסכת פסח פ"ד] (516) [מסכת פסח פ"ד] (517) [מסכת פסח פ"ד] (518) [מסכת פסח פ"ד] (519) [מסכת פסח פ"ד] (520) [מסכת פסח פ"ד] (521) [מסכת פסח פ"ד] (522) [מסכת פסח פ"ד] (523) [מסכת פסח פ"ד] (524) [מסכת פסח פ"ד] (525) [מסכת פסח פ"ד] (526) [מסכת פסח פ"ד] (527) [מסכת פסח פ"ד] (528) [מסכת פסח פ"ד] (529) [מסכת פסח פ"ד] (530) [מסכת פסח פ"ד] (531) [מסכת פסח פ"ד] (532) [מסכת פסח פ"ד] (533) [מסכת פסח פ"ד] (534) [מסכת פסח פ"ד] (535) [מסכת פסח פ"ד] (536) [מסכת פסח פ"ד] (537) [מסכת פסח פ"ד] (538) [מסכת פסח פ"ד] (539) [מסכת פסח פ"ד] (540) [מסכת פסח פ"ד] (541) [מסכת פסח פ"ד] (542) [מסכת פסח פ"ד] (543) [מסכת פסח פ"ד] (544) [מסכת פסח פ"ד] (545) [מסכת פסח פ"ד] (546) [מסכת פסח פ"ד] (547) [מסכת פסח פ"ד] (548) [מסכת פסח פ"ד] (549) [מסכת פסח פ

„בה אָמר ה' אֱלֹהֵינוּ – FOR IT IS STATED:^[36] בֵּית מָרוֹחַ וְאֶל־תֵּלַךְ לִסְפוֹד וְאֶל־תֵּנֵד לָהֶם בְּיַאֲסָפָתָהּ אֶת־שְׁלוֹמִי מֵאֵת הָעָם הַזֶּה [וְגו'] אֶת־[הַחֵסֶד וְאֶת־הַרְחָמִים] SO SAID GOD: “DO NOT ENTER THE HOUSE OF MOURNING, NOR GO TO LAMENT, AND DO NOT BEMOAN THEM, FOR I HAVE GATHERED UP MY PEACE FROM THIS NATION... THE KINDNESS AND MERCY.”

R' Elazar explicates the verse: „Kindness” – this relates to the acts of kindness performed by the Jewish people; וְרַחֲמִים” – and “mercy” – this relates to the acts of charity performed by the Jewish people. When Jews perform acts of kindness and charity, God shows them kindness and mercy – His “peace.”

The Gemara extols another virtue of giving charity: It was taught in a Baraisa: R' YEHUDAH SAYS: CHARITY IS GREAT, BECAUSE IT BRINGS THE REDEMPTION CLOSER, AS IT IS STATED:^[36] „בה אָמר ה' שְׁמְרוּ מִשְׁפָּט וְעֲשׂוּ צְדָקָה בֵּי־קְרוֹבָה וְיִשׁוּעָתִי SO SAID GOD: “KEEP JUSTICE AND DO CHARITY, FOR MY SALVATION IS NEAR TO COME, AND MY CHARITY TO BE REVEALED.”^[37]

The Gemara quotes another statement by R' Yehudah on the power of charity: עֲשֶׂה דְבָרִים [R' Yehudah] was wont to say: – הוא הָיָה אוֹמֵר – but Ten strong^[38] things were created in the world. A mountain is strong, but iron cleaves it. Iron is strong, but fire softens it. Fire is strong, but water extinguishes it. Water is strong, but clouds bear it. Clouds are strong, but wind scatters them. Wind is strong, but a body bears it.^[39] A body is strong, but fear breaks it. Fear is strong, but wine dispels it. Wine is strong, but sleep lessens its effect. And death is stronger than all of these!^[40] [וְצִדְקָה מַצִּיל מִן הַמָּוֶת] Yet the merit of charity saves a person from death, and charity will save from death! Charity has the power to rescue a person from the most powerful force in creation.^[42]

NOTES

- found in the Pentateuch only in these two places. Hence, the connection between the two passages wrought by the common word is compelling (*Maharsha*; see there for an explanation why it is compared to idolatry; see also *Toras Chaim*).
- Jeremiah 16:5.
- Isaiah 56:1.
- The acts of charity performed by the Jewish people will bring the Final Redemption, and at that time there will be a revelation of God's acts of charity, which now are concealed (*Maharsha*).
- Ben Yehoyada* questions why the verse mentions “justice,” inasmuch as R' Yehudah said only that “charity” brings the redemption closer. He explains that charity has this effect only when the money donated was justly obtained by the giver. Money acquired by dishonest means is not acceptable to God when offered as charity. Hence, “charity” alone *does* have the power to bring closer the redemption; Scripture mentions “justice” as well in order to define which type of charity is meant.
- Literally: hard.
- The entire body is filled with air (*Rashi*).
- For sleep is stronger than all the other enumerated forces, and sleep is but 1/10 of death (*Berachos* 57b). Hence, death is the most powerful force in the physical creation (*Maharsha*).
- Proverbs* 10:2.
- Giving charity is essentially a supranatural and Godly act [for it goes against human nature to make a gratuitous offering of oneself or of one's

Rav Pappa was climbing a ladder. – רַב פָּפָא הָיָה סֹלֵק בְּדִרְגָּא בְּעִי – His foot slipped on one of the rungs, – אִישְׁתַּמֵּיט בְּרַעֲיָה – and he nearly fell off the ladder. – אִמְרַהּ הִשְׁתָּא בֶן – In retrospect [Rav Pappa] said: Now, if an accident had indeed occurred, and I had fallen to my death, – אִי־חֵיִיב מָאֵן דְּסָנִי לֶן – like those who desecrate the Sabbath and like idol worshipers.^[28] Rav Pappa did not understand why he deserved this particular brush with death.^[29]

An explanation was proposed: Chiya bar Rav, from the city of Difti, said to Rav Pappa: אָמַר לִיה חִיָּיא בֶר רַב מִדְּפַתִּי לֶרֶב פָּפָא – שְׁמָא עֲנִי כָּא לִדְרָךְ וְלֹא פְרָנְסְתוּ – Perhaps a pauper came to you and you did not sustain him with a gift of charity.^[30] For such indifference one could incur a punishment as severe as that meted out to idolaters.

Chiya bar Rav offered support for this explanation: רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה – For it was taught in a Baraisa: – דְּתִנָּהּ כָּל הַמַּעֲלִים עֵינָיו מִן – R' YEHOSHUA BEN KARCHAH SAYS: – אִמְרַהּ – If ANYONE AVERTS HIS EYES FROM giving CHARITY, – הַצְדָּקָה – IT IS AS IF HE WORSHIPS IDOLS. – כָּתִיב – For IT IS WRITTEN HERE:^[31] BEWARE LEST THERE BE AN IRRESPONSIBLE MEN WENT (בְּלִיעֵל) THOUGHT IN YOUR HEART. – וְיָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיעֵל – AND IT IS WRITTEN THERE:^[32] IRRESPONSIBLE MEN WENT OUT [to seduce the inhabitants of a city into committing idolatry]. – JUST AS THERE in the passage of *ir hanidachas* the Torah refers to IDOLATRY, – מִה לְהֵלֵן עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים – אִף כָּאֵן עֲבוֹדַת בּוֹכְבִּים, – SO HERE the Torah teaches that refusing to assist the poor is akin to committing IDOLATRY.^[34] Thus, one who spurns the opportunity to give charity may incur a punishment analogous to stoning, which is the punishment for idolatry.

The Gemara continues to discuss the merits of giving charity: It was taught in a Baraisa: R' ELAZAR THE SON OF R' YOSE SAID: תִּנָּהּ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי יוֹסִי כָּל צְדָקָה וְחֶסֶד שִׁישְׁרָאֵל עוֹשִׂין – ALL acts of CHARITY AND KINDNESS THAT the nation of ISRAEL PERFORMS IN THIS WORLD – שְׁלוֹם גָּדוֹל וּבִרְקִלְטִיּוֹן גָּדוֹלִין – create GREAT PEACE AND DEFENDING ANGELS BETWEEN the nation of ISRAEL AND THEIR FATHER IN

27. Rav Pappa did not wish to relate the potentially fatal mishap to himself; hence, he spoke of it as if it happened to another party (see *Rashi*).
28. The punishment for both of these transgressions is death by stoning (*Sanhedrin* 53a). This method of execution was initiated when the condemned was thrown from a height of two stories (*Sanhedrin* 45a). Although capital punishment ceased well before Rav Pappa's time, the Gemara states (*Kesubos* 30b) that God causes those deserving execution to die unnaturally. Hence, those deserving to be stoned would be killed in a similar fashion – either by falling from a roof or by being torn apart by wild animals (*Rashi*).
29. I.e. he did not recall a sin he had committed that was akin to Sabbath desecration or idolatry.
30. Perhaps Chiya was alluding to the incident reported above (9a), where Rav Pappa ignored the supplication of a pauper that collected door-to-door (*Maharsha*; cf. *Maharshah* to *Shabbos* 118b).
31. *Deuteronomy* 15:9. The Torah cautions against refusing to lend money to the poor out of concern that the approaching *Shemittah* year will eradicate the debt.
32. *without yoke* or responsibility, בְּלִי עוֹל, from בְּלִיעֵל” is a compound word, (*Rashi* to *Deuteronomy* 13:14).
33. *Deuteronomy* 13:14, which speaks of the *ir hanidachas*, the city that was proselytized by idolaters. For further explanation, see above, 8a note 42.
34. Although the word בְּלִיעֵל appears frequently in the Scriptures, it is

מסורת הש"ס

(6) [מספ' פאה ס"ד] מכות ס"ה, (7) [מספ' ס"ד] (8) [מספ' ס"ד] (9) [מספ' ס"ד] (10) [מספ' ס"ד] (11) [מספ' ס"ד] (12) [מספ' ס"ד] (13) [מספ' ס"ד] (14) [מספ' ס"ד] (15) [מספ' ס"ד] (16) [מספ' ס"ד] (17) [מספ' ס"ד] (18) [מספ' ס"ד] (19) [מספ' ס"ד] (20) [מספ' ס"ד] (21) [מספ' ס"ד] (22) [מספ' ס"ד] (23) [מספ' ס"ד] (24) [מספ' ס"ד] (25) [מספ' ס"ד] (26) [מספ' ס"ד] (27) [מספ' ס"ד] (28) [מספ' ס"ד] (29) [מספ' ס"ד] (30) [מספ' ס"ד] (31) [מספ' ס"ד] (32) [מספ' ס"ד] (33) [מספ' ס"ד] (34) [מספ' ס"ד] (35) [מספ' ס"ד] (36) [מספ' ס"ד] (37) [מספ' ס"ד] (38) [מספ' ס"ד] (39) [מספ' ס"ד] (40) [מספ' ס"ד] (41) [מספ' ס"ד] (42) [מספ' ס"ד] (43) [מספ' ס"ד] (44) [מספ' ס"ד] (45) [מספ' ס"ד] (46) [מספ' ס"ד] (47) [מספ' ס"ד] (48) [מספ' ס"ד] (49) [מספ' ס"ד] (50) [מספ' ס"ד] (51) [מספ' ס"ד] (52) [מספ' ס"ד] (53) [מספ' ס"ד] (54) [מספ' ס"ד] (55) [מספ' ס"ד] (56) [מספ' ס"ד] (57) [מספ' ס"ד] (58) [מספ' ס"ד] (59) [מספ' ס"ד] (60) [מספ' ס"ד] (61) [מספ' ס"ד] (62) [מספ' ס"ד] (63) [מספ' ס"ד] (64) [מספ' ס"ד] (65) [מספ' ס"ד] (66) [מספ' ס"ד] (67) [מספ' ס"ד] (68) [מספ' ס"ד] (69) [מספ' ס"ד] (70) [מספ' ס"ד] (71) [מספ' ס"ד] (72) [מספ' ס"ד] (73) [מספ' ס"ד] (74) [מספ' ס"ד] (75) [מספ' ס"ד] (76) [מספ' ס"ד] (77) [מספ' ס"ד] (78) [מספ' ס"ד] (79) [מספ' ס"ד] (80) [מספ' ס"ד] (81) [מספ' ס"ד] (82) [מספ' ס"ד] (83) [מספ' ס"ד] (84) [מספ' ס"ד] (85) [מספ' ס"ד] (86) [מספ' ס"ד] (87) [מספ' ס"ד] (88) [מספ' ס"ד] (89) [מספ' ס"ד] (90) [מספ' ס"ד] (91) [מספ' ס"ד] (92) [מספ' ס"ד] (93) [מספ' ס"ד] (94) [מספ' ס"ד] (95) [מספ' ס"ד] (96) [מספ' ס"ד] (97) [מספ' ס"ד] (98) [מספ' ס"ד] (99) [מספ' ס"ד] (100) [מספ' ס"ד] (101) [מספ' ס"ד] (102) [מספ' ס"ד] (103) [מספ' ס"ד] (104) [מספ' ס"ד] (105) [מספ' ס"ד] (106) [מספ' ס"ד] (107) [מספ' ס"ד] (108) [מספ' ס"ד] (109) [מספ' ס"ד] (110) [מספ' ס"ד] (111) [מספ' ס"ד] (112) [מספ' ס"ד] (113) [מספ' ס"ד] (114) [מספ' ס"ד] (115) [מספ' ס"ד] (116) [מספ' ס"ד] (117) [מספ' ס"ד] (118) [מספ' ס"ד] (119) [מספ' ס"ד] (120) [מספ' ס"ד] (121) [מספ' ס"ד] (122) [מספ' ס"ד] (123) [מספ' ס"ד] (124) [מספ' ס"ד] (125) [מספ' ס"ד] (126) [מספ' ס"ד] (127) [מספ' ס"ד] (128) [מספ' ס"ד] (129) [מספ' ס"ד] (130) [מספ' ס"ד] (131) [מספ' ס"ד] (132) [מספ' ס"ד] (133) [מספ' ס"ד] (134) [מספ' ס"ד] (135) [מספ' ס"ד] (136) [מספ' ס"ד] (137) [מספ' ס"ד] (138) [מספ' ס"ד] (139) [מספ' ס"ד] (140) [מספ' ס"ד] (141) [מספ' ס"ד] (142) [מספ' ס"ד] (143) [מספ' ס"ד] (144) [מספ' ס"ד] (145) [מספ' ס"ד] (146) [מספ' ס"ד] (147) [מספ' ס"ד] (148) [מספ' ס"ד] (149) [מספ' ס"ד] (150) [מספ' ס"ד] (151) [מספ' ס"ד] (152) [מספ' ס"ד] (153) [מספ' ס"ד] (154) [מספ' ס"ד] (155) [מספ' ס"ד] (156) [מספ' ס"ד] (157) [מספ' ס"ד] (158) [מספ' ס"ד] (159) [מספ' ס"ד] (160) [מספ' ס"ד] (161) [מספ' ס"ד] (162) [מספ' ס"ד] (163) [מספ' ס"ד] (164) [מספ' ס"ד] (165) [מספ' ס"ד] (166) [מספ' ס"ד] (167) [מספ' ס"ד] (168) [מספ' ס"ד] (169) [מספ' ס"ד] (170) [מספ' ס"ד] (171) [מספ' ס"ד] (172) [מספ' ס"ד] (173) [מספ' ס"ד] (174) [מספ' ס"ד] (175) [מספ' ס"ד] (176) [מספ' ס"ד] (177) [מספ' ס"ד] (178) [מספ' ס"ד] (179) [מספ' ס"ד] (180) [מספ' ס"ד] (181) [מספ' ס"ד] (182) [מספ' ס"ד] (183) [מספ' ס"ד] (184) [מספ' ס"ד] (185) [מספ' ס"ד] (186) [מספ' ס"ד] (187) [מספ' ס"ד] (188) [מספ' ס"ד] (189) [מספ' ס"ד] (190) [מספ' ס"ד] (191) [מספ' ס"ד] (192) [מספ' ס"ד] (193) [מספ' ס"ד] (194) [מספ' ס"ד] (195) [מספ' ס"ד] (196) [מספ' ס"ד] (197) [מספ' ס"ד] (198) [מספ' ס"ד] (199) [מספ' ס"ד] (200) [מספ' ס"ד] (201) [מספ' ס"ד] (202) [מספ' ס"ד] (203) [מספ' ס"ד] (204) [מספ' ס"ד] (205) [מספ' ס"ד] (206) [מספ' ס"ד] (207) [מספ' ס"ד] (208) [מספ' ס"ד] (209) [מספ' ס"ד] (210) [מספ' ס"ד] (211) [מספ' ס"ד] (212) [מספ' ס"ד] (213) [מספ' ס"ד] (214) [מספ' ס"ד] (215) [מספ' ס"ד] (216) [מספ' ס"ד] (217) [מספ' ס"ד] (218) [מספ' ס"ד] (219) [מספ' ס"ד] (220) [מספ' ס"ד] (221) [מספ' ס"ד] (222) [מספ' ס"ד] (223) [מספ' ס"ד] (224) [מספ' ס"ד] (225) [מספ' ס"ד] (226) [מספ' ס"ד] (227) [מספ' ס"ד] (228) [מספ' ס"ד] (229) [מספ' ס"ד] (230) [מספ' ס"ד] (231) [מספ' ס"ד] (232) [מספ' ס"ד] (233) [מספ' ס"ד] (234) [מספ' ס"ד] (235) [מספ' ס"ד] (236) [מספ' ס"ד] (237) [מספ' ס"ד] (238) [מספ' ס"ד] (239) [מספ' ס"ד] (240) [מספ' ס"ד] (241) [מספ' ס"ד] (242) [מספ' ס"ד] (243) [מספ' ס"ד] (244) [מספ' ס"ד] (245) [מספ' ס"ד] (246) [מספ' ס"ד] (247) [מספ' ס"ד] (248) [מספ' ס"ד] (249) [מספ' ס"ד] (250) [מספ' ס"ד] (251) [מספ' ס"ד] (252) [מספ' ס"ד] (253) [מספ' ס"ד] (254) [מספ' ס"ד] (255) [מספ' ס"ד] (256) [מספ' ס"ד] (257) [מספ' ס"ד] (258) [מספ' ס"ד] (259) [מספ' ס"ד] (260) [מספ' ס"ד] (261) [מספ' ס"ד] (262) [מספ' ס"ד] (263) [מספ' ס"ד] (264) [מספ' ס"ד] (265) [מספ' ס"ד] (266) [מספ' ס"ד] (267) [מספ' ס"ד] (268) [מספ' ס"ד] (269) [מספ' ס"ד] (270) [מספ' ס"ד] (271) [מספ' ס"ד] (272) [מספ' ס"ד] (273) [מספ' ס"ד] (274) [מספ' ס"ד] (275) [מספ' ס"ד] (276) [מספ' ס"ד] (277) [מספ' ס"ד] (278) [מספ' ס"ד] (279) [מספ' ס"ד] (280) [מספ' ס"ד] (281) [מספ' ס"ד] (282) [מספ' ס"ד] (283) [מספ' ס"ד] (284) [מספ' ס"ד] (285) [מספ' ס"ד] (286) [מספ' ס"ד] (287) [מספ' ס"ד] (288) [מספ' ס"ד] (289) [מספ' ס"ד] (290) [מספ' ס"ד] (291) [מספ' ס"ד] (292) [מספ' ס"ד] (293) [מספ' ס"ד] (294) [מספ' ס"ד] (295) [מספ' ס"ד] (296) [מספ' ס"ד] (297) [מספ' ס"ד] (298) [מספ' ס"ד] (299) [מספ' ס"ד] (300) [מספ' ס"ד] (301) [מספ' ס"ד] (302) [מספ' ס"ד] (303) [מספ' ס"ד] (304) [מספ' ס"ד] (305) [מספ' ס"ד] (306) [מספ' ס"ד] (307) [מספ' ס"ד] (308) [מספ' ס"ד] (309) [מספ' ס"ד] (310) [מספ' ס"ד] (311) [מספ' ס"ד] (312) [מספ' ס"ד] (313) [מספ' ס"ד] (314) [מספ' ס"ד] (315) [מספ' ס"ד] (316) [מספ' ס"ד] (317) [מספ' ס"ד] (318) [מספ' ס"ד] (319) [מספ' ס"ד] (320) [מספ' ס"ד] (321) [מספ' ס"ד] (322) [מספ' ס"ד] (323) [מספ' ס"ד] (324) [מספ' ס"ד] (325) [מספ' ס"ד] (326) [מספ' ס"ד] (327) [מספ' ס"ד] (328) [מספ' ס"ד] (329) [מספ' ס"ד] (330) [מספ' ס"ד] (331) [מספ' ס"ד] (332) [מספ' ס"ד] (333) [מספ' ס"ד] (334) [מספ' ס"ד] (335) [מספ' ס"ד] (336) [מספ' ס"ד] (337) [מספ' ס"ד] (338) [מספ' ס"ד] (339) [מספ' ס"ד] (340) [מספ' ס"ד] (341) [מספ' ס"ד] (342) [מספ' ס"ד] (343) [מספ' ס"ד] (344) [מספ' ס"ד] (345) [מספ' ס"ד] (346) [מספ' ס"ד] (347) [מספ' ס"ד] (348) [מספ' ס"ד] (349) [מספ' ס"ד] (350) [מספ' ס"ד] (351) [מספ' ס"ד] (352) [מספ' ס"ד] (353) [מספ' ס"ד] (354) [מספ' ס"ד] (355) [מספ' ס"ד] (356) [מספ' ס"ד] (357) [מספ' ס"ד] (358) [מספ' ס"ד] (359) [מספ' ס"ד] (360) [מספ' ס"ד] (361) [מספ' ס"ד] (362) [מספ' ס"ד] (363) [מספ' ס"ד] (364) [מספ' ס"ד] (365) [מספ' ס"ד] (366) [מספ' ס"ד] (367) [מספ' ס"ד] (368) [מספ' ס"ד] (369) [מספ' ס"ד] (370) [מספ' ס"ד] (371) [מספ' ס"ד] (372) [מספ' ס"ד] (373) [מספ' ס"ד] (374) [מספ' ס"ד] (375) [מספ' ס"ד] (376) [מספ' ס"ד] (377) [מספ' ס"ד] (378) [מספ' ס"ד] (379) [מספ' ס"ד] (380) [מספ' ס"ד] (381) [מספ' ס"ד] (382) [מספ' ס"ד] (383) [מספ' ס"ד] (384) [מספ' ס"ד] (385) [מספ' ס"ד] (386) [מספ' ס"ד] (387) [מספ' ס"ד] (388) [מספ' ס"ד] (389) [מספ' ס"ד] (390) [מספ' ס"ד] (391) [מספ' ס"ד] (392) [מספ' ס"ד] (393) [מספ' ס"ד] (394) [מספ' ס"ד] (395) [מספ' ס"ד] (396) [מספ' ס"ד] (397) [מספ' ס"ד] (398) [מספ' ס"ד] (399) [מספ' ס"ד] (400) [מספ' ס"ד] (401) [מספ' ס"ד] (402) [מספ' ס"ד] (403) [מספ' ס"ד] (404) [מספ' ס"ד] (405) [מספ' ס"ד] (406) [מספ' ס"ד] (407) [מספ' ס"ד] (408) [מספ' ס"ד] (409) [מספ' ס"ד] (410) [מספ' ס"ד] (411) [מספ' ס"ד] (412) [מספ' ס"ד] (413) [מספ' ס"ד] (414) [מספ' ס"ד] (415) [מספ' ס"ד] (416) [מספ' ס"ד] (417) [מספ' ס"ד] (418) [מספ' ס"ד] (419) [מספ' ס"ד] (420) [מספ' ס"ד] (421) [מספ' ס"ד] (422) [מספ' ס"ד] (423) [מספ' ס"ד] (424) [מספ' ס"ד] (425) [מספ' ס"ד] (426) [מספ' ס"ד] (427) [מספ' ס"ד] (428) [מספ' ס"ד] (429) [מספ' ס"ד] (430) [מספ' ס"ד] (431) [מספ' ס"ד] (432) [מספ' ס"ד] (433) [מספ' ס"ד] (434) [מספ' ס"ד] (435) [מספ' ס"ד] (436) [מספ' ס"ד] (437) [מספ' ס"ד] (438) [מספ' ס"ד] (439) [מספ' ס"ד] (440) [מספ' ס"ד] (441) [מספ' ס"ד] (442) [מספ' ס"ד] (443) [מספ' ס"ד] (444) [מספ' ס"ד] (445) [מספ' ס"ד] (446) [מספ' ס"ד] (447) [מספ' ס"ד] (448) [מספ' ס"ד] (449) [מספ' ס"ד] (450) [מספ' ס"ד] (451) [מספ' ס"ד] (452) [מספ' ס"ד] (453) [מספ' ס"ד] (454) [מספ' ס"ד] (455) [מספ' ס"ד] (456) [מספ' ס"ד] (457) [מספ' ס"ד] (458) [מספ' ס"ד] (459) [מספ' ס"ד] (460) [מספ' ס"ד] (461) [מספ' ס"ד] (462) [מספ' ס"ד] (463) [מספ' ס"ד] (464) [מספ' ס"ד] (465) [מספ' ס"ד] (466) [מספ' ס"ד] (467) [מספ' ס"ד] (468) [מספ' ס"ד] (469) [מספ' ס"ד] (470) [מספ' ס"ד] (471) [מספ' ס"ד] (472) [מספ' ס"ד] (473) [מספ' ס"ד] (474) [מספ' ס"ד] (475) [מספ' ס"ד] (476) [מספ' ס"ד] (477) [מספ' ס"ד] (478) [מספ' ס"ד] (479) [מספ' ס"ד] (480) [מספ' ס"ד] (481) [מספ' ס"ד] (482) [מספ' ס"ד] (483) [מספ' ס"ד] (484) [מספ' ס"ד] (485) [מספ' ס"ד] (486) [מספ' ס"ד] (487) [מספ' ס"ד] (488) [מספ' ס"ד] (489) [מספ' ס"ד] (490) [מספ' ס"ד] (491) [מספ' ס"ד] (492) [מספ' ס"ד] (493) [מספ' ס"ד] (494) [מספ' ס"ד] (495) [מספ' ס"ד] (496) [מספ' ס"ד] (497) [מספ' ס"ד] (498) [מספ' ס"ד] (499) [מספ' ס"ד] (500) [מספ' ס"ד] (501) [מספ' ס"ד] (502) [מספ' ס"ד] (503) [מספ' ס"ד] (504) [מספ' ס"ד] (505) [מספ' ס"ד] (506) [מספ' ס"ד] (507) [מספ' ס"ד] (508) [מספ' ס"ד] (509) [מספ' ס"ד] (510) [מספ' ס"ד] (511) [מספ' ס"ד] (512) [מספ' ס"ד] (513) [מספ' ס"ד] (514) [מספ' ס"ד] (515) [מספ' ס"ד] (516) [מספ' ס"ד] (517) [מספ' ס"ד] (518) [מספ' ס"ד] (519) [מספ' ס"ד] (520) [מספ' ס"ד] (521) [מספ' ס"ד] (522) [מספ' ס"ד] (523) [מספ' ס"ד] (524) [מספ' ס"ד] (525) [מספ' ס"ד] (526) [מספ' ס"ד] (527) [מספ' ס"ד] (528) [מספ' ס"ד] (529) [מספ' ס"ד] (530) [מספ' ס"ד] (531) [מספ' ס"ד] (532) [מספ' ס"ד] (533) [מספ' ס"ד] (534) [מספ' ס"ד] (535) [מספ' ס"ד] (536) [מספ' ס"ד] (537) [מספ' ס"ד] (538) [מספ' ס"ד] (539) [מספ' ס"ד] (540) [מספ' ס"ד] (541) [מספ' ס"ד] (542) [מספ' ס"ד] (543) [מספ' ס"ד] (544) [מספ' ס"ד] (545) [מספ' ס"ד] (546) [מספ' ס"ד] (547) [מספ' ס"ד] (548) [מספ' ס"ד] (549) [מספ' ס"ד] (550) [מספ' ס"ד] (551) [מספ' ס"ד] (552) [מספ' ס"ד] (553) [מספ' ס"ד] (554) [מספ' ס"ד] (555) [מספ' ס"ד] (556) [מספ' ס"ד] (557) [מספ' ס"ד] (558) [מספ' ס"ד] (559) [מספ' ס"ד] (560) [מספ' ס"ד] (561) [מספ' ס"ד] (562) [מספ' ס"ד] (563) [מספ' ס"ד] (564) [מספ' ס"ד] (565) [מספ' ס"ד] (566) [מספ' ס"ד] (567) [מספ' ס"ד] (568) [מספ' ס"ד] (569) [מספ' ס"ד] (570) [מספ' ס"ד] (571) [מספ' ס"ד] (572) [מספ' ס"ד] (573) [מספ' ס"ד] (574) [מספ' ס"ד] (575) [מספ' ס"ד] (576) [מספ' ס"ד] (577) [מספ' ס"ד] (578) [מספ' ס"ד] (579) [מספ' ס"ד] (580) [מספ' ס"ד] (581) [מספ' ס"ד] (582) [מספ' ס"ד] (583) [מספ' ס"ד] (584) [מספ' ס"ד] (585) [מספ' ס"ד] (586) [מספ' ס"ד] (587) [מספ' ס"ד] (588) [מספ' ס"ד] (589) [מספ' ס"ד] (590) [מספ' ס"ד] (591) [מספ' ס"ד] (592) [מספ' ס"ד] (593) [מספ' ס"ד] (594) [מספ' ס"ד] (595) [מספ' ס"ד] (596) [מספ' ס"ד] (597) [מספ' ס"ד] (598) [מספ' ס"ד] (599) [מספ' ס"ד] (600) [מספ' ס"ד] (601) [מספ' ס"ד] (602) [מספ' ס"ד] (603) [מספ' ס"ד] (604) [מספ' ס"ד] (605) [מספ' ס"ד] (606) [מספ' ס"ד] (607) [מספ' ס"ד] (608) [מספ' ס"ד] (609) [מספ' ס"ד] (610) [מספ' ס"ד] (611) [מספ' ס"ד] (612) [מספ' ס"ד] (613) [מספ' ס"ד] (614) [מספ' ס"ד] (615) [מספ' ס"ד] (616) [מספ' ס"ד] (617) [מספ' ס"ד] (618) [מספ' ס"ד] (619) [מספ' ס"ד] (620) [מספ' ס"ד] (621) [מספ' ס"ד] (622) [מספ' ס"ד] (623) [מספ' ס"ד] (624) [מספ' ס"ד] (625) [מספ' ס"ד] (626) [מספ' ס"ד] (627) [מספ' ס"ד] (628) [מספ' ס"ד] (629) [מספ' ס"ד] (630) [מספ' ס"ד] (631) [מספ' ס"ד] (632) [מספ' ס"ד] (633) [מספ' ס"ד] (634) [מספ' ס"ד] (635) [מספ' ס"ד] (636) [מספ' ס"ד] (637) [מספ' ס"ד] (638) [מספ' ס"ד] (639) [מספ' ס"ד] (640) [מספ' ס"ד] (641) [מספ' ס"ד] (642) [מספ' ס"ד] (643) [מספ' ס"ד] (644) [מספ' ס"ד] (645) [מספ' ס"ד] (646) [מספ' ס"ד] (647) [מספ' ס"ד] (648) [מספ' ס"ד] (649) [מספ' ס"ד] (650) [מספ' ס"ד] (651) [מספ' ס"ד] (652) [מספ' ס"ד] (653) [מספ' ס"ד] (654) [מספ' ס"ד] (655) [מספ' ס"ד] (656) [מספ' ס"ד] (657) [מספ' ס"

